

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Martiny Vernerové a JUDr. Jiřího Derfla ve věci

žalobkyně: **T. N. N.**, narozena „X“,
státní příslušnice Vietnamské socialistické republiky,
bytem „X“,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**,
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2019, č. j. MV-146312-4/SO-2018,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého tehdejšího právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2019, č. j. MV-146312-4/SO-2018, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno usnesení

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 8. 11. 2018, č. j. OAM-7505-28/PP-2018, MV-76769-1/OAM-2018. Tímto rozhodnutím správní orgán prvního stupně podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zastavil řízení o žádosti žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu za účelem sloučení s občanem Evropské unie/České republiky podané podle § 87b zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně odmítla vypovídat a nedoložila důkaz o tom, že dne 30. 10. 2018 nebyla ze zdravotních důvodů schopna výslechu. Žalobkyně se současně předmětnou žalobou domáhala toho, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně předeslala, že jí je více než sedmdesát let a její zdravotní stav je špatný, proto při výslechu dne 30. 10. 2018 sdělila, že se necítí zdráva a schopna výpovědi. Žalobkyně označila za nepochopitelný závěr správních orgánů o zastavení řízení, když úředníci správního orgánu prvního stupně na vlastní oči viděli, že se netěší dobrému zdravotnímu stavu. Připustila, že lékařskou zprávu o svém špatném zdravotním stavu ve správním řízení nedoložila, což bylo způsobeno rovněž jejím špatným zdravotním stavem. Žalobkyně zdůraznila, že neodmítla vypovídat, a tudíž nemohl být aplikován § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců, nýbrž toliko úředníkům správního orgánu prvního stupně sdělila, že ze zdravotních důvodů není schopna vypovídat. Dodala, že neměla v úmyslu ztěžovat postup správních orgánů. Aplikaci ustanovení o zastavení řízení žalobkyně s odkazem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 21/96 označila za přepjatý formalismus, který neodráží specifické jednotlivosti jejího případu. Poznamenala, že správní orgány urputně trvaly na dodání lékařské zprávy, ačkoli při výslechu bylo evidentní, že žalobkyně je pokročilého věku a velmi špatného zdravotního stavu.
3. Žalobkyně podotkla, že pobytovou žádost podala jako rodinný příslušník občana Evropské unie, přičemž tuto oblast upravuje především směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, (dále jen „směrnice č. 2004/38/ES“), podle které mají členské státy povinnost zjednodušit pohyb a pobyt občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků. Podle žalobkyně by členské státy měly vycházet těmito osobám vstříc a umožňovat jim realizaci soukromého života, což platí tím spíše pro žalobkyni jakožto osobu v pokročilém věku, která není schopna se o sebe postarat, potřebuje každodenní péči a nepředstavuje hrozbu pro veřejný pořádek, ani zátěž pro sociální systém, neboť rodinní příslušníci se o ni starají. Podotkla, že do České republiky přicestovala za účelem společného soužití s rodinou, jelikož ve Vietnamu už nikoho nemá a kvůli svému zdravotnímu stavu potřebuje pomoc.
4. Podle žalobkyně ukládá § 174a zákona o pobytu cizinců povinnost zkoumat přiměřenost dopadů všech rozhodnutí, tedy i rozhodnutí o zastavení řízení podle § 169r tohoto zákona. Podotkla, že výčet uvedený v § 174a zákona o pobytu cizinců představuje minimální množinu faktorů, které ovlivňují přiměřenost rozhodnutí, a správní orgán se musí ve svém rozhodnutí vypořádat se všemi těmito faktory. Doplnila, že podmínka přiměřenosti rozhodnutí vyplývá i z § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jež stanovuje právo na respektování soukromého a rodinného života.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Vyřádění žalovaného k žalobě

5. Žalovaný ve svém vyřádění odkázal na napadené rozhodnutí a trval na jeho zákonnosti a správnosti. Námitka, že si žalobkyně pro svůj špatný zdravotní stav nemohla obstarat lékařskou zprávu, podle žalovaného postrádá logiku. Poznamenal, že pokud byl zdravotní stav žalobkyně špatný, tím spíše by vyhledala lékaře. Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně od výsledku dne 30. 10. 2018 do vydání napadeného rozhodnutí dne 30. 1. 2019 nedoložila lékařskou zprávu o svém zdravotním stavu. Připomněl, že o provedení výsledku žalobkyně sama požádala v rámci vyřádění k podkladům pro vydání rozhodnutí. Postup v daném řízení neshledal žalovaný přepjatě formálním a dodal, že zákon v dané situaci neposkytuje prostor pro správní uvážení. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Ústní jednání soudu

6. K jednání soudu konanému dne 2. 11. 2021 se žalobkyně bez omluvy nedostavila, ačkoli byla v předvolání k jednání, které jí bylo doručeno dne 20. 9. 2021, řádně poučena, že pokud se k jednání nedostaví a ani včas z důležitého důvodu nepožádá o jeho odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v její nepřítomnosti. Soud proto věc projednal a rozhodl v nepřítomnosti žalobkyně.
7. Pověřená pracovnice žalovaného při předmětném soudním jednání zdůraznila, že to byla sama žalobkyně, kdo trval na provedení účastnického výsledku, který měl za cíl prokázat, že je příbuznou občana Evropské unie. Správní orgán prvního stupně tomuto důkaznímu návrhu vyhověl, žalobkyni k výsledku předvolal, tato se dostavila v doprovodu svého právního zástupce, podepsala poučení o tom, že jí zdravotní stav nebrání v provedení výsledku, a poté na první otázku odpověděla, že není schopna výsledku ze zdravotních důvodů. Podle pověřené pracovnice žalovaného měla žalobkyně ještě ten den navštívit lékaře, aby její zdravotní stav potvrdil, neboť pozdější návštěva lékaře by jen těžko osvědčila, zda žalobkyně byla ze zdravotních důvodů dne 30. 10. 2018 schopna výsledku, či nikoliv. Pověřená pracovnice žalovaného konstatovala, že správní orgán prvního stupně žalobkyni bez meškání vyzval k tomu, aby doložila lékařskou zprávu, nicméně žalobkyně tuto zprávu nedoložila, a to ani před vydáním rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ani v průběhu odvolacího řízení. Tvrzení žalobkyně, že nebyla schopna výsledku ze zdravotních důvodů, proto pověřená pracovnice žalovaného označila za účelové, když zdravotní stav žalobkyně nebyl nijak důkazně podložen. Dodala, že sama žalobkyně zabránila vydání meritorního rozhodnutí. K otázce zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně pověřená pracovnice žalovaného uvedla, že řízení bylo zastaveno kvůli nesoučinnosti žalobkyně a otázka přiměřenosti se posuzuje toliko u meritorních rozhodnutí. Poznamenala, že žalovaný si je vědom dvou rozsudků Nejvyššího správního soudu, které uložily povinnost tuto otázku zkoumat i v případě zastavení řízení, nicméně jednalo se o specifické případy, kdy bylo třeba zohledňovat zájem nezletilého dítěte.

Posouzení věci soudem

8. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyřáděné v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty od doručení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

9. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu, po prostudování obsahu předloženého správního spisu a po uskutečněném ústním jednání dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Žalobkyně podala dne 2. 5. 2018 žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu na území podle § 87b zákona o pobytu cizinců za účelem sloučení s občanem České republiky H. D. N. K této žádosti žalobkyně připojila plnou moc pro Mgr. Petra Václavka, advokáta, který se poté dne 27. 8. 2018 seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí a v písemném vyjádření ze dne 31. 8. 2018 navrhl výslech žalobkyně a svědka H. D. N. k prokázání jejich vzájemného vztahu. Dne 30. 10. 2018 se žalobkyně na předvolání dostavila k výslechu, kde po poučení, že odmítne-li vypovídat, bude řízení o její žádosti zastaveno, žalobkyně v přítomnosti svého tehdejšího právního zástupce svým podpisem potvrdila prohlášení, že se po zdravotní stránce cítí v pořádku a není pod vlivem alkoholu, jiných omamných látek ani léků či utišujících prostředků, které by mohly ovlivnit její schopnost vypovídat nebo být vyslýchána. Poté však žalobkyně v reakci na první položenou otázku uvedla, že není schopna výslechu ze zdravotních důvodů, přičemž lékařskou zprávu doloží po jejím vyhotovení. Předmětnou lékařskou zprávu však žalobkyně ani přes výzvu, která byla doručena jejímu tehdejšímu právnímu zástupci dne 1. 11. 2018, až do vydání usnesení správního orgánu prvního stupně ze dne 8. 11. 2018 nedoložila, což vedlo k zastavení řízení. Proti zmíněnému usnesení podala žalobkyně odvolání, přičemž lékařskou zprávu ani do vydání napadeného rozhodnutí nedoložila.
11. Podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců platí, že *„[u]snesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec v řízení o jeho žádosti odmítne vypovídat nebo se bez vážného důvodu nedostaví k výslechu.“*
12. Z citovaného ustanovení podle názoru soudu vyplývá povinnost správního orgánu řízení o žádosti cizince o pobytové oprávnění zastavit, jestliže cizinec odmítne vypovídat. Předmětné ustanovení nerozlišuje, z jakého důvodu cizinec vypovídat odmítl. Přesto však samozřejmě existují důvody, pro které cizinec může legitimně odeprít výpověď (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2020, č. j. 1 Azs 471/2019-31), a řadí se k nim i důvody zdravotní. Vzhledem k tomu, že zdravotní stav je odbornou medicínskou otázkou, o které si správní orgán nemůže učinit úsudek sám, jelikož nedisponuje potřebnou odborností, musí cizinec svůj nepříznivý zdravotní stav, který mu brání v tom, aby ve správním řízení vypovídal, doložit odbornými lékařskými zprávami.
13. Soud zdůrazňuje, že žalobkyně při svém výslechu, který byl prováděn na její návrh v řízení o její žádosti, uvedla, že není schopna vypovídat z důvodu svého nepříznivého zdravotního stavu a přislíbila předložit lékařskou zprávu. To však v průběhu správního řízení vedeného správním orgánem prvního stupně, a dokonce ani v odvolacím řízení, neučinila, přestože byla řádně poučena o následcích odmítnutí výpovědi a příslib předložení lékařské zprávy přednesla v přítomnosti svého tehdejšího právního zástupce, který byl následně také Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

písemně vyzván k tomu, aby příslušnou lékařskou zprávu doložil. Tvrzení žalobkyně ze dne 30. 10. 2018, že není schopna výsledku ze zdravotních důvodů, tak nebylo v průběhu správního řízení nijak prokázáno.

14. S názorem žalobkyně, že neodmítla vypovídat, se soud neztotožnil. Její prohlášení, že není schopna výsledku ze zdravotních důvodů, soud totiž považuje za jednoznačné odmítnutí výpovědi, neboť výpověď se zcela zjevně neuskutečnila z důvodů na straně žalobkyně. Za situace, kdy žalobkyně své tvrzené zdravotní důvody brání výsledku nijak nedoložila (a navíc bezprostředně před odmítnutím výpovědi podepsala v přítomnosti svého právního zástupce prohlášení, že se po zdravotní stránce cítí v pořádku), dospěl soud k závěru, že aplikace § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců byla namístě a příslušné žalobní námítky jsou zcela nedůvodné. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani obecné prohlášení žalobkyně, že údajně neměla v úmyslu ztěžovat postup správních orgánů, neboť stále platí, že odmítla vypovídat, aniž by doložila své tvrzené zdravotní důvody.
15. K námitce žalobkyně, že úředníci správního orgánu prvního stupně na vlastní oči viděli, že se netěší dobrému zdravotnímu stavu, soud opakuje, že tyto úředníci (resp. správní orgán prvního stupně ani žalovaný) nemají potřebné medicínské znalosti k tomu, aby si mohli učinit kvalifikovaný úsudek o tom, zda zdravotní stav žalobkyni skutečně bránil v tom, aby v řízení vypovídala, či nikoli. Navíc sama žalobkyně nejprve v přítomnosti svého právního zástupce podepsala prohlášení, že se po zdravotní stránce cítí v pořádku, a až poté – v rozporu s tímto prohlášením – uvedla, že není schopna výsledku ze zdravotních důvodů. To znamená, že žalobkyně podala dvě navzájem si odporující informace o svém zdravotním stavu, tudíž se jen stěží může odvolávat na to, že úředníci její – nikde konkrétně nezadokumentovaný – zdravotní stav na vlastní oči viděli. Bylo proto na žalobkyni či jejím tehdejší právním zástupci, aby doložili příslibené lékařské zprávy (k jejichž předložení byli rovněž vyzváni), a osvědčili tak tvrzený špatný zdravotní stav, pro který žalobkyně údajně nebyla schopna výsledku. Vzhledem k tomu, že podle § 75 odst. 1 s. ř. s. soud při přezkumu napadeného rozhodnutí vychází ze skutkového stavu, jaký tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí, nemohl soud nikterak přihlídnout k lékařské zprávě o zdravotním stavu žalobkyně doložené až během soudního řízení, která ostatně ani nebyla navržena jako důkaz.
16. Podle názoru soudu nemůže být omluvitelným důvodem pro nedoložení předmětné lékařské zprávy během správního řízení ani samotný špatný zdravotní stav žalobkyně, neboť tato byla během správního řízení zastoupena advokátem a zároveň jí podle jejího tvrzení v běžných věcech vypomáhal synovec H. D. N. (nositel oprávnění ke sloučení rodiny). Za naprosto příléhavou pokládá soud úvahu žalovaného, že pokud žalobkyně trpěla zdravotními problémy (resp. pokud její zdravotní stav byl skutečně špatný), jistě právě z toho důvodu vyhledala lékařskou pomoc, která musela být zadokumentována. Následnému předání a doručení lékařské zprávy správním orgánům s ohledem na nutnou denní pomoc synovce a zastoupení advokátem nemohl tvrzený špatný zdravotní stav žalobkyně podle názoru soudu nikterak bránit.
17. V postupu správních orgánů neshledal soud ani namítaný přepjatý formalismus. Podle názoru soudu totiž nelze přehlížet skutečnost, že správní orgán prvního stupně žalobkyni řádně poučil o následcích odmítnutí výpovědi a že žalobkyně zcela ignorovala výzvu, která byla jejímu tehdejšímu právnímu zástupci doručena dne 1. 11. 2018, k doložení důkazu o tom, že dne 30. 10. 2018 nebyla schopna výsledku ze zdravotních důvodů. Soud má na

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

rozdíl od žalobkyně za to, že usnesení o zastavení řízení i napadené rozhodnutí plně odráží specifické jednotlivosti jejího případu. Ani tato námitka proto není důvodná.

18. K odkazu žalobkyně na směrnici č. 2004/38/ES a na povinnost členských států vycházet vstříc rodinným příslušníkům občanů Evropské unie a umožňovat jim realizaci soukromého života, která podle žalobkyně tím spíše platí pro ni jakožto osobu v pokročilém věku, jež není schopna se o sebe postarat, potřebuje každodenní péči a nepředstavuje hrozbu pro veřejný pořádek, ani zátěž pro sociální systém, neboť rodinní příslušníci se o ni starají, soud podotýká, že ani z těchto důvodů nelze opomíjet základní pravidla řízení vyplývající ze zákona o pobytu cizinců a přehlízet fakt, že žalobkyně odmítla v řízení o své žádosti vypovídat, aniž by doložila své údajné zdravotní důvody. Stejně tak je podle názoru soudu zcela irelevantní její tvrzení, že do České republiky přicestovala za účelem společného soužití s rodinou, jelikož ve Vietnamu už nikoho nemá a kvůli svému zdravotnímu stavu potřebuje pomoc.
19. Soud se poté zabýval námitkami žalobkyně týkajícími se přiměřenosti napadené rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců, resp. § 2 odst. 4 správního řádu a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Soud zdůrazňuje, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu v případě zastavení řízení nepřichází v úvahu posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele, jelikož o žádosti není meritorně rozhodováno. Hodnocení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele totiž není součástí naplňování procesních podmínek, ale posuzuje se až v rozhodnutí o věci samé (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2017, č. j. 7 Azs 46/2017-28, ze dne 14. 12. 2017, č. j. 9 Azs 256/2017-57, nebo ze dne 21. 2. 2018, č. j. 4 Azs 246/2017-35). S tímto názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a dodává, že žalobkyně není nezletilým dítětem, a proto na ni nelze vztáhnout pozdější (z uvedené konstantní judikatury vybočující) rozsudky Nejvyššího správního soudu, které ve specifických případech dovodily nutnost zkoumat přiměřenost rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti nezletilého cizince, a to právě s ohledem na nejlepší zájem dítěte. Z uvedených důvodů nebylo podle názoru soudu nutné se v projednávané věci otázkou přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně (resp. ani obecně otázkou přiměřenosti rozhodnutí) zabývat.
20. S ohledem na výše uvedené soud vyhodnotil žalobu v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
21. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 2. listopadu 2021

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)